

**«ԿՐԾՔՈՎ ԿԵՐԱԿՐՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
2025թ.-ից կրկնողաբար, ք. Երևան («Սլավմեդ» ԲԿ, ՀՀ ԱՆ ԱԱԻ, «Մարգարյան
ծննդատուն» մոր և մանկան առողջության պահպանման ԳՀԿ ՓԲԸ) և ՀՀ
մարզեր
«Միշել Օդեն Մայր Կենտրոն» ՀԿ,
ՀՀ ԱՆ «Ակադեմիկոս Ս. Ավդալբեկյանի անվան առողջապահության ազգային
ինստիտուտ» ՓԲԸ**

- Թիրախային լսարան՝ մանկաբույժներ, ընտանեկան բժիշկներ, նեոնատոլոգներ, մանկաբարձ-գինեկոլոգներ, մանկաբարձուհիներ, բուժքույրեր
- Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 12-24 հոգի
- մասնակիցներին շնորհել ՇՄՁ 34 տեսական և 14 գործնական կրեդիտ.
դասավանդողներ Կարինե Սարիբեկյանին՝ ՇՄՁ 16 տեսական և 3 գործնական կրեդիտ, Սուսաննա Հարությունյանին՝ ՇՄՁ 18 տեսական և 6 գործնական կրեդիտ, Հասմիկ Լալայանին՝ ՇՄՁ 16 տեսական և 7 գործնական կրեդիտ, Լյուդմիլա Սիմոնյանին՝ ՇՄՁ 3 տեսական և 2 գործնական կրեդիտ, Աննա Տոնիկյանին՝ ՇՄՁ 3 տեսական և 4 գործնական կրեդիտ, Անահիտ Ասատրյանին՝ ՇՄՁ 3 տեսական և 4 գործնական կրեդիտ, Ռուզաննա Մկրտչյանին՝ ՇՄՁ 11 տեսական և 6 գործնական կրեդիտ
- Կոնտակտ 077-51-21-44, 091-41-98-94; 011 30-00-88

Օր 1		
ՀՀ ԱՆ ԱԱԻ		
09:30-11:00	Դասընթացի բացում, մասնակիցների ներկայացում: Դասընթացի նպատակի և ծրագրի ներկայացում: Նախաթեստ	Կարինե Սարիբեկյան / Աստղիկ Վարդանյան / Հասմիկ Լալայան / Սուսաննա Հարությունյան
11:00-11:45	Դասախոսություն Պատմական անդրադարձ կրճքով սնուցմանը նախապատմություն և հետագա զարգացումներ՝ մարդաբանական ակնարկ, ցուցանիշներ: Կրճքով սնուցման վրա ազդող ժամանակակից գործոնները	Աստղիկ Վարդանյան / Հասմիկ Լալայան

11:45-12:30	Դասախոսություն Կրծքի և վաղ հասակի երեխաների սնուցման գլոբալ ռազմավարությունը: Կրծքով կերակրման ազգային ռազմավարությունը, ծրագրային միջոցառումները և հետագա զարգացումները	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
12:30-13:00	Դասախոսություն Երեխաների և կանանց սնուցման իրավիճակը Հայաստանում, ցուցանիշների միտումները, առկա հիմնախնդիրները	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:00-15:00	Դասախոսություն Ինչու՞ է կարևոր կրծքով կերակրումը: կրծքի կաթի և կրծքով կերակրման առավելությունները	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
15:00-16:30	Դասախոսություն Կրծքով կերակրման մեխանիզմը՝ անատոմիան և ֆիզիոլոգիան, մոր և մանկան ռեֆլեքսները	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
16:30-17:00	Գործնական աշխատանք Թեմատիկ տեսաֆիլմեր՝ <ul style="list-style-type: none"> ➤ Կրծքով կերակրումը օգտակար է և՛ մոր, և՛ մանկիկի համար https://www.youtube.com/watch?v=-gYSohwc8xk ➤ Կրծքով կերակրման մեխանիզմը «Ես որոշել եմ կերակրել կրծքով»: Քննարկում, հարցեր, պարզաբանումներ 	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
Օր 2		
ՀՀ ԱՆ ԱԱԻ		
09:30-10:30	Դասախոսություն Կաթնարտադրության կայացումը, լակտոգենեզի փուլերը: Կաթնախեժ: Ինչու՞ է այն կարևոր մանկան կյանքի առաջին օրերին	Հասմիկ Լալայան / Սուսաննա Հարությունյան
10:30-11:45	Դասախոսություն Երեխայի ամրակցումը կրծքին. կրծքով կերակրման դիքերը	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան
11:45-12:15	Դասախոսություն Կրծքին վաղ մոտեցման և մաշկը-մաշկին շփման կարևորությունը. մոր և մանկան համատեղ կեցություն	Հասմիկ Լալայան / Սուսաննա Հարությունյան
12:15-13:00	Գործնական աշխատանք Թեմատիկ տեսաֆիլմերի դիտում և քննարկում <ul style="list-style-type: none"> ✓ Կրծքով առաջին կերակրում https://www.youtube.com/watch?v=Mw3xHIC7Oag ➤ Կաթնարտադրության կայացումը https://www.youtube.com/watch?v=jQQjKKGKZk5A 	Հասմիկ Լալայան / Սուսաննա Հարությունյան

13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:00-15:30	Դասախոսություն Հղիների և կերակրող մայրերի առողջ սնուցումը: Սննդի հիմնական խմբերը, մթերքներ, որոնցից ցանկալի է խուսափել	Սուսաննա Հարությունյան / Կարինե Սարիբեկյան
15:30-16:30	Դասախոսություն Միֆեր և փաստեր կրծքով սնուցման վերաբերյալ	Աստղիկ Վարդանյան / Սուսաննա Հարությունյան
16:30-17:00	Գործնական աշխատանք Թեմատիկ տեսաֆիլմի դիտում ✓ Հետծննդյան 1 ժամը / 9 քայլեր https://www.youtube.com/watch?v=OhF-qpaaoHQ	Սուսաննա Հարությունյան / Կարինե Սարիբեկյան
Օր 3		
ՀՀ ԱՆ ԱԱԻ		
09:30-10:45	Դասախոսություն Կրծքով կերակրման խորհրդատվական հմություններ՝ «Լսել և իմանալ»	Կարինե Սարիբեկյան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Լյուդմիլա Սիմոնյանց
10:45-11:30	Գործնական աշխատանք Խմբային աշխատանք՝ «Լսել և իմանալ»: Առաջադրանք-վարժություններ իրավիճակային տարբեր սցենարներով: Դերային խաղարկում:	Կարինե Սարիբեկյան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Լյուդմիլա Սիմոնյանց
11:30-12:15	Դասախոսություն Կրծքով կերակրման խորհրդատվական հմություններ՝ «Վստահության ձևավորում և աջակցություն»	Կարինե Սարիբեկյան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Լյուդմիլա Սիմոնյանց
12:15-13:00	Գործնական աշխատանք «Վստահության ձևավորում և աջակցություն» Առաջադրանք-վարժություններ իրավիճակային տարբեր սցենարներով: Դերային խաղարկում:	Կարինե Սարիբեկյան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Լյուդմիլա Սիմոնյանց
13:00-14:00	Դասախոսություն Նախածննդյան խորհրդատվության կարևորությունը կրծքով կերակրման համար. անհատական և խմբակային խորհրդատվություն, նախապատրաստումը կրծքով կերակրմանը	Կարինե Սարիբեկյան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Լյուդմիլա Սիմոնյանց
14:00-15:00	Ընդմիջում	
15:00-15:45	Դասախոսություն Կրծքով կերակրման դժվարություններ, լաց, հրաժարում կրծքից	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան

15:45-16:00	Գործնական աշխատանք Կրճքից հրաժարման հնարավոր պատճառները: Թեմատիկ տեսաֆիլմի դիտում և քննարկում: Հրաժարում կրճքով կերակրումից https://www.youtube.com/watch?v=svWpQ3aABqY&t=12s	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
16:00-16:45	Դասախոսություն Անբավարար կաթնարտադրություն, հավանական և հավաստի նշաններ, կաթնարտադրության վերականգնում /ռելակտացիա	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
16:45-17:00	Գործնական աշխատանք Կրճքով կերակրման դժվարություններ՝ անբավարար կաթնարտադրություն, լաց, հրաժարում կրճքից: Թեմատիկ վարժություններ/իրավիճակային խնդիրներ	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
Օր 4		
<i>Սլավմեդ ԲԿ</i>		
09:30-10:00	Գործնական աշխատանք Ծանոթացում ծննդատան ներքին կանոններին, շրջայց մանկաբարձական և նորածնային բաժանմունքներում	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
10:00-11:00	Դասախոսություն Կրճքով կերակրման գնահատում: Սխալ և ճիշտ կերակրման նշանները: Վարժանք սլայդներով՝ ամրակցում և ԿԿ դիրքեր	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
11:00-11:30	Գործնական աշխատանք Կրճքով կերակրման դիրքերը: https://www.babycef.am/hy/child-nutrition/breastfeeding-positions Տեսաֆիլմի դիտում և քննարկում	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան
11:30-13:00	Գործնական աշխատանք Զուգահեռ խմբերով: Կլինիկական պրակտիկա/դիտարկում՝ կրճքով կերակրման գնահատում: Սխալ և ճիշտ կերակրման նշանները: Գնահատման անհատական թերթիկների լրացում, քննարկում լսարանում	Հասմիկ Լալայան / Ռուզաննա Մկրտչյան / Սուսաննա Հարությունյան
13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:00-15:00	Դասախոսություն Կրճքով կերակրման հետ կապված առավել հաճախ հանդիպող մայրական խնդիրներ	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան

15:00-16:00	Դասախոսություն Ինչպես օգնել մորը երեխային կրծքին մոտեցնելիս: Հաճախ տրվող հարցեր	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան
16:00-16:45	Գործնական աշխատանք Կրծքագեղձի վիճակներ ✓ Վարժանք՝ սլայդներով, ✓ Վարժություններ՝ տարբեր իրավիճակային սցենարներով	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան
16:45-17:00	Գործնական աշխատանք Թեմատիկ տեսաֆիլմ՝ կրծքով սխալ կերակրման հետևանքները, ճաքեր https://www.youtube.com/watch?v=1-mvh5-JktE	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան
Օր 5		
<< ԱՆ ԱՄԻ		
09:30-11:00	Դասախոսություն Պրելակտեալ սնուցման, կրծքի կաթի փոխարինիչների, շշերի, ծծակների օգտագործման և ոչ բացառապես կրծքով սնուցման վտանգները	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան
11:00-12:15	Դասախոսություն Անհաս և փոքր քաշով ծնված երեխաների կրծքով սնուցման առանձնահատկությունները: Զույգ նորածինների կրծքով կերակրումը	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան
12:15-13:30	Դասախոսություն Դեղնուկ, ներուլոգիական և անատոմիական շեղումներ ունեցող նորածինների սնուցումը: Կերակրման այլընտրանքային եղանակներ: Բաժակով կերակրման առավելությունները	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան
13:30-14:30	Ընդմիջում	
14:30-15:15	Գործնական աշխատանք «Առողջական խնդիրներ ունեցող նորածինների կրծքով կերակրման սկզբունքները» Տեսաֆիլմի ցուցադրում և քննարկում՝ https://www.youtube.com/watch?v=GuS8ArhRZ9I&t=158s	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան
15:15-16:30	Դասախոսություն Կյանքի երկրորդ տարում կրծքով սնուցման կարևորությունը: Վաղ հասակի հիվանդ երեխաների կրծքով սնուցման ընդհանուր մոտեցումները	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան

16:30-17:00	Գործնական աշխատանք Թեմատիկ տեսաֆիլմի ցուցադրում «Կրծքով սնուցում», ՀՀ ԱՆ https://www.youtube.com/watch?v=chkLPs_3V88&t=2s	Սուսաննա Հարությունյան / Ռուզաննա Մկրտչյան
Օր 6		
<i>ՀՀ ԱՆ ԱԱԻ</i>		
09:30-10:15	Դասախոսություն Կրծքով կերակրումը արտակարգ իրավիճակի պայմաններում: Կովիդը և կրծքով սնուցումը	Կարինե Սարիբեկյան /Սուսաննա Հարությունյան
10:15-11:15	Դասախոսություն Կրծքով սնուցումը լրացնելու կամ կրծքի կաթը չօգտագործելու բժշկական ցուցումները	Կարինե Սարիբեկյան / Սուսաննա Հարությունյան
11:15-12:15	Դասախոսություն Ե՞րբ և ինչպե՞ս կարելի է տրամադրել կաթնախառնուրդներ (ՀՀ ենթաօրենսդրական և ՀՀ ԱՆ նորմատիվ ակտերի ներկայացում)	Կարինե Սարիբեկյան / Սուսաննա Հարությունյան
12:15-13:30	Դասախոսություն Բժշկական միջամտությունները և կրծքով կերակրման դժվարությունները, կրծքով սնուցումը և դեղորայքի համատեղելիությունը	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
13:30-14:30	Ընդմիջում	
14:30-15:00	Գործնական աշխատանք Կրծքով կերակրման ավարտը: Քննարկում՝ դեպքեր աշխատանքային և անձնական պրակտիկայից	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
15:15-16:15	Դասախոսություն Կրծքով կերակրման խորհրդատուի ֆունկցիոնալ գործառույթները և պարտականությունները	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
16:15-17:00	Դասախոսություն Ծննդօգնության հաստատություններում կրծքով կերակրմանն առնչվող փաստաթղթերի վարումը և շրջանառությունը	Կարինե Սարիբեկյան / Հասմիկ Լալայան
Օր 7		
<i>Մոր և մանկան առողջության պահպանման ԳՀԿ</i>		
09:30-10:00	Գործնական աշխատանք Շրջայց ծննդատանը: Ծանոթացում բուժհաստատության ներքին կանոններին	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան

10:00-11:30	Դասախոսություն «Մանկանը բարեկամ ծննդատուն» միջազգային նախաձեռնության վերանայված 10 քայլերը ՀՀ ԱՆ պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում նորածինների բժշկական օգնության և սպասարկման ու խնամքի կազմակերպման չափորոշիչը	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան
11:30-13:00	Գործնական աշխատանք Կլինիկական պրակտիկա/դիտարկում՝ հետծննդյան շփման դիտարկում, կրծքով առաջին կերակրում (գուգահեռ խմբերով)	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան
13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:00-14:45	Դասախոսություն Կրծքով կերակրումը և մայրիկի աշխատանքը, ՀՀ օրենսդրական կարգավորումները	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան
14:45-15:30	Դասախոսություն Ինչպե՞ս կթել և պահպանել մայրական կաթը: Կուրծքը ձեռքով և/կամ կթիչով կթելու առանձնահատկությունները	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան
15:30-16:30	Գործնական աշխատանք Հիվանդ նորածինների սնուցման կազմակերպումը: Կլինիկական պրակտիկա. մասնակցություն համայցին, առանձին դեպքերի դիտարկում, (հաջորդիվ խմբերով)	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան
16:30-17:00	Գործնական աշխատանք «Կուրծքը կթելու կանոնները» Տեսաֆիլմի դիտում https://www.youtube.com/watch?v=z4Nwu3y5UCg	Անահիտ Ասատրյան / Աննա Տոնիկյան

Օր 8

ՀՀ ԱՆ ԱՄԻ

09:30-11:00	Դասախոսություն Արհեստական կաթնախառնուրդների մարքեթինգի միջազգային օրենսգիրքը և ՀՀ օրենքը «Կրծքով կերակրման խրախուսման և մանկական կաթնախառնուրդների վաճառահանման մասին»	Սուսաննա Հարությունյան / Կարինե Սարիբեկյան
11:00-12:00	Դասախոսություն Կաթնախառնուրդի գովազդի ձևերը, անուղղակի գովազդ	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան
12:00-13:00	Գործնական աշխատանք Ազգային օրենսդրության խախտումների դեպքերի ներկայացում և քննարկում: Տարբեր իրավիճակների խաղարկում	Սուսաննա Հարությունյան / Հասմիկ Լալայան

13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:30-16:00	Հետթեստավորում: Հետթեստավորման արդյունքների քննարկում: Դասընթացի ամփոփում, փակում	Կարինե Սարիբեկյան / Աստղիկ Վարդանյան / Հասմիկ Լալայան / Սուսաննա Հարությունյան